

Med mladimi zajčarji.

Spisal Ivan Kranjskogorski.

I.

Visoko na modrem nebu je pripekalo solnce. Goreči žarki so obkrožali pisane cvetice na zelenih travnikih, da so revice venele in povešale nežne glavice k tlom, kot bi se hotele skriti pred njimi. Gozdovi so bili mirni. Ni bilo v njih vrhovih prijetnega šumenja, in tudi drobne ptice niso prepevale veselih pesmic, ampak tiho so sedele v senčnatem vejevju. Po zeleni dolini pa so se vile bele ceste kot srebrni trakovi in žarele v pekočih solnčnih žarkih, da je peklo bosonogega Drejčka v noge, ko je hitel iz šole domov. Obraz mu je bil ves potan, in srajca se je oprijemala života. Potisnil je slamnik globoko čez oči, da bi se mu ne bleščalo od žareče ceste in da bi ga solnce preveč ne ožgalo. Pa nič ni pomagalo. Danes je bilo solnce preveč vsiljivo; tudi skozi slamnik je mučila Drejčka solnčna vročina in mamljivi cestni blesk.

Seveda to ni bilo po volji Seljanovemu Drejčku. Jezil se je skoraj na to vsiljivo solnce. Pa spomnil se je, kako je zmrzoval pozimi, ko je ležal debel sneg kroginkrog, in kako je moral hoditi po ozki gazi v šolo. Takrat bi mu bila skoraj zmrznila ušesa, če bi mu dobra mamica ne bili kupili gorke kučme. Nos pa ga je skelel in bil je ves rdeč. Prinesel je Drejček v šolo vselej največjega „ščinkovca“ na nosu. Zeblo ga je v noge, in ker je bil še majhen, je jokal, ker ga je zeblo. Solze pa so se ustavljale ravno tam za ozeblim nozkom, zmrznile so in zledenele.

In solnce ga je gledalo tako pomilovalno z modrih višin. Takrat se mu je zdelo, kot bi bilo solnce žalostno in bi mu tiho šepetalo:

„Glej, ljubi Drejček, rado bi ti pomagalo in ogrelo otrple ude, pa sem predaleč od tebe, predaleč!“ — Drejček pa je bil nevoljen in solze so mu silile v oči, ker ga je zeblo. Gledal je proti solncu in mu očital:

„Čemu pa si ti, solnček, tam gori na modrem nebu, kjer so angelci doma, da ne ogreješ mene in ne prepodiš hudega mraza? Saj vidiš, da mi bo skoraj nosek zmrznil. Kako bom duhal potem poleti vonjive cvetice, če mi nosek zmrzne, moj ubogi nosek!“

In takrat se je zazdelo Drejčku, da se je solnce nasmehnilo in reklo: „Čakaj, Drejček, potrpi! Kmalu pride pomlad, in takrat pridem tudi jaz bliže k vaši zemlji, pa te bom ogrelo, da boš vesel in boš duhal vonjive cvetice; saj ti ne bo še zmrznil nosek.“

Tako je reklo solnce v tisti hudi zimi in ga potolažilo.

Zdaj pa se je spomnil Drejček na to in videl, da ga solnce res ogreva in da je izpolnilo svojo obljubo. Zato se ni maral hudovati nad žarečimi žarki, četudi so mu lile debele potne kaplje po obrazu.

Stopil je v senco košate smreke, ki je stala ob potu, da se malo odpočije in ohladi, ker je imel še dobro četrto ure do doma. Spomnil se je svojih zajčkov, ki ga težko pričakujejo doma v tesnem zajčnjaku.

Gotovo jim je vroče, si je mislil, in revčki hrepene vun na zeleno trato. Čakajo in čakajo, kdaj pride Drejšček in jim izpolni željo. Pa ga ni in ni. V sočnati muljavi bi se radi pasli in skakali po zeleni trati; toda Drejščka ni, da bi jih spustil vun.

Že hoče iti, da pomaga ubogim zajčkom, pa ga prime Citrarjev Tine za rokav:

„Kam pa tako naglo, Drejšček? Čakaj, da se še jaz ohladim, greva skupaj!“

„Ne morem, ne smem.“

„Kaj, ne moreš, ne smeš! Zakaj pa ne, Drejšček?“

„Zato ker nimam časa; se mi strašno mudi,“ mu odvrne Drejšček s takim ponosom kot človek, ki ima veliko, važno opravilo. „Saj veš, kako veliko zajčkov imam! In vsi me težko pričakujejo doma, ker bi se radi pasli v sočnati muljavi in se igrali na zeleni tratici.“

„Moram iti,“ reče odločno in odhiti naglih korakov po beli cesti, Citrarjev Tine pa za njim, ker bi se bil rad razgovarjal o zajčkih, ki bi jih imel tudi on rad.

„Drejšček, imaš veliko zajčkov,“ ga vpraša ves zasopel.

„O veliko, veliko, dvainštirideset. In oče so rekli, da bosta zopet dve zajki pripeljali mlade.“

„O, dvainštirideset, o! Kakšni pa so, Drejšček! Kaj so beli, tako lepo beli kot Vlipčevi?“

„Beli so, beli kakor sneg. Pa imam tudi rjave in bele s črnimi lisami, pa tudi prav črne. Črnih pa nimam rad; zato jih bom najprvo prodal. Da, prodal jih bom, pa si kupim kučmo za zimo in lepe nove škornjice.“

„Koliko pa boš hotel za enega, Drejšček?“

„Hm, koliko! Veliko! Krono ali pa še več!“

„Krono ali pa še več,“ ponovi Citrarjev Tine in se zamisli. O, ko bi imel krono, pa bi si kupil od Drejščka zajčka, lepega belega zajčka. In ta bi pripeljal mlade, mladi pa bi zrastle v velike, in on bi jih prodal ter si kupil gorko kučmo za zimo in škornjice. Pa nima krono in si ne more kupiti zajčka; zato pa tudi kučme ne bo imel. Premišlja in premišlja. Pa čim dalje premišlja, tem bolj je žalosten, ker ne ve, kje bi dobil krono. Prosil je že očeta in mater, naj mu kupijo belega zajčka. Pa so rekli, da nimajo denarja, ker so slabi časi in da se denar težko zasluži.

Premišljeval je že prej, kako bi si zaslužil krono. O rad bi bil delal ves dan ali ves teden in šel bi bil tudi v deveto deželo, kjer kraljuje naj-

bogatejši kralj, samo da bi si prislužil srebrno kronico. A ni mu mogoče, ker je še premlad in mora hoditi v šolo.

Žalost mu trga srce, ko gleda v tla, in solze mu silijo v oči. Stopica zraven Drejčka, okrog bosih nog pa mu hlapajo široke hlače, da se čuje, ko udarjajo po golih nogah. Mali kopičasti klobuček si je potegnil na oči in lepo izpreminjajoče se petelinovo pero, ki ga nosi za trakom, se je nagnilo in nič več tako ponosno ne gleda čez Tinetovo glavo. Tudi Tine ne hodi več ponosno. Nekaj tesnega, tako čudnega mu leži na srcu, da bi najrajši legel na zeleno zemljo in se milo razjokal. Saj ne more dobiti krone, da si kupi belega zajčka.

Nehote se mu izvije globok vzdih iz mladih prsi.

Drejče čuje ta vzdih in vidi, kako je Tine žalosten.

„Tine, kaj pa ti je? Zakaj si tako potr?“

Sočutno ga pogleda pri tem vprašanju. Tinetu pa stopijo solze v oči. Obrne se vstran. Zakrije potem obraz z rokami in zajoče — — —.

V modro nebo sta vzplavali dve beli meglici od sinjih gor, postajali vedno manjši in manjši, dokler naposled nista popolnoma izginili v nebni modrini. Bili sta kot dva bela angelca, ki sta vzplavala z zelene zemlje v modra nebesa, da poročata Bogu o dobrih in o hudobnih ljudeh. Dolgo je gledal Drejček za njima, pa ni ju videl več.

Potem pa se je obrnil k Tinetu, ki je tiho jokal in so mu solze kapale med drobne prste:

„Zakaj pa jočeš, Tine?“

Tine nič ne odgovori, ampak zaplaka naglas in si briše solzne oči z robcem.

„Povej, Tine, zakaj jočeš,“ ga vpraša Drejček še enkrat. Tudi njega že sili jok, ker se mu Tine smili in ne ve, zakaj joče. Že so mu stopile solze v oči, ko se Tine obrne in napol jokaje odgovori:

„Veš, zato — zato, ker nimam krone, da si kupim zajčka.“

Drejček ga potolaži, da to ni tako hudo, pa da bo tudi on dobil zajčka, morda še več kot enega. Naj nikar ne joče; mamica ga bodo kupili — saj so dobra njegova mamica in ga imajo tako radi. Samo priden mora biti.

Pa te besede niso potolažile Tineta. Saj ve, da mamica nimajo denarja, ker se denar težko zasluži. Nikoli ne bo imel zajčka, da bi ga pasel po zeleni trati in se veselil z njim; zato pa tudi ne bo mogel kupiti kučme. Še vedno ga bo pozimi zeblo v ušesa, znabiti mu bodo popolnoma zmrznila. Potem pa še ušes ne bo imel . . .

Milo zajoka ob tej misli. Zdi se mu, da gotovo izgubi ušesa in da bo moral brez njih hoditi po svetu.

Drejček mu položi roko na ramo in ga sočutno tolaži:

„Ne jokaj, Tine! Čakaj, jaz ti dam enega zajčka, ali pa še dva, če bodo dovolili naša mati, in če ne boš več jokal!“

Ob teh besedah dene Tine roke z obraza. Potisne kopičasti klobuk nazaj in spet se mogočno postavi pokonci bleščeče petelinovo pero ter

ponosno gleda čez klobuk. Še so mu stale solze na obrvih in pod očmi; a v njih je že sijala radost, ki mu je nenadoma napolnila vso dušo.

„Ali mi ga boš res dal enega zajčka, Drejček? O, daj mi ga, daj! Saj jih imaš tako mnogo, da se ti ne bo nič poznalo.“

Drejček mu zatrdno obljubi, da mu da še celo dva zajčka. Naj le pride popoldne pogledat k njemu, da bo videl, kako se more ravnati z njimi; kajti zajčar mora mnogokaj znati in razumeti, da zajce prav vzredi.

Tako je modroval Drejček in govoril kot najbolj izurjen zajčar.

Ves vesel je pritekel tisti dan Tine domov ter povedal materi o veliki sreči, ki ga je doletela. Izpolnila se je njegova dolgoletna želja. Dobil bo lepega belega zajčka in z njim gorko kučmo za zimo. Pa preden je mogel materi kaj povedati, so ga vprašali že z trdim glasom, zakaj je jokal. Čez zagorelo lice so se mu namreč poznale temne srage, ki so jih napravile solze in cestni prah. Umiti se je moral najprej, potem pa je povedal materi vse.

Radosti mu je utripalo srce, in najraje bi bil samega veselja zavriskal, da bi bile čule sive gore o njegovi sreči, ker dobi toli zaželjene zajčke.

(Dalje.)

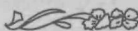

Dedek naš.

Pa so se zamislili
dedek naš v nekdanje dobe,
da spustile vivček jim
so čeljusti redkozobe.

Pa smo se smejali jim,
da so grčavko prijeli;
gorkih bi čutili mi,
da so dedek nas ujeli.

Hej, mi smo pa čilih nog
jo na snežni klanec vdrli,
da so žalostno na nas
dedek skozi okno zrl.

Padaj, sneg!

Padaj, padaj, sneg,
in pobeli breg
tamkaj za vasjo! —

Kaj bi korenjaki,
taki kot smo mi!
vedno le držali,
gorke se peči!

Res je, da na prostem
oster brije mraz,
toda nas ne zmaga —
rdeč nam je obraz!

Torej padaj, padaj, sneg,
in pobeli breg,
da se na saneh
bodemo vozili
po ledenih tleh!

Mokriški.

